

Νέα ψηφιακά μέσα στα χέρια των μαθητών: Καλό και δημιουργικό διαδίκτυο

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο προγράμματος Αγωγής Υγείας με αφορμή την εκστρατεία του Saferinternet.gr για την ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2014. Το σχολείο μας είναι πρεσβευτής της ημέρας και βρίσκεται εδώ, χάρη σ' αυτήν την ιδιότητα και ως πολλαπλασιαστής-με εμπειρία σε δράσεις-για ένα καλύτερο διαδίκτυο. Οι περισσότερες προτάσεις που αναφέρονται, έχουν εφαρμοστεί σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό στη σχολική μας κοινότητα.

Όταν ένας μαθητής σκέφτεται το διαδίκτυο και τα σύγχρονα ψηφιακά μέσα, το μυαλό του αυτόματα πηγαίνει σε ενασχόληση με παιχνίδια, ψυχαγωγικά βίντεο στο YouTube και τη γνωστή σε όλους μας 'κραιπάλη' στο Facebook.

Αυτή είναι η μια πλευρά, που δείχνει ότι οι μαθητές παίρνουν μασημένη τροφή, είναι καταναλωτές, χειραγωγούνται και στερούνται τη δημιουργικότητα της νεότητας.

Όμως υπάρχει και μια άλλη πλευρά του διαδικτύου πιο δημιουργική, η οποία προκαλεί με νέα δεδομένα την εκπαίδευση και την κοινωνία, και αξίζει ο καθένας μας να εξερευνήσει.

Ποιο είναι το καλό και δημιουργικό διαδίκτυο για τους μαθητές;

Το διαδίκτυο αποτελεί ένα εργαλείο που μας μεταφέρει σε έναν κόσμο πληροφοριών. Συγχρόνως αξιοποιεί, υποστηρίζει κι υποστηρίζεται από όλα τα σύγχρονα ψηφιακά μέσα. Η χρησιμοποίηση ελεγμένων πηγών πληροφόρησης και αντικειμενικών πληροφοριών, απαλλαγμένων από σκοπιμότητες χειραγώγησης και συμφερόντων, έχει σαν αποτέλεσμα την παραγωγή νέας γνώσης από τους μαθητές, που θα βοηθήσει στην κοινωνικοποίηση και στην εξέλιξή τους.

Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών, οι οποίες συγκεντρώνουν την παγκόσμια επιστημονική γνώση. Από αυτές, σε μικρό χρονικό διάστημα, μπορεί να αντληθεί έγκυρη και σύγχρονη γνώση, των τελευταίων βιβλιογραφικών αναφορών και να χρησιμοποιηθεί στην καθημερινότητά μας.

Όπως εύκολη και άμεση είναι η απόκτηση και η χρήση της υπάρχουσας γνώσης, άλλο τόσο εύκολη είναι η προώθηση της νέας γνώσης. Τέτοια γνώση παράγεται για παράδειγμα με την ανάρτηση ερευνητικών εργασιών και εκπαιδευτικών βίντεο.

Μ' αυτόν τον τρόπο δημιουργείται εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο βοηθά τη σχολική, αλλά και την ευρύτερη κοινότητα. Επιπλέον η χρήση των σύγχρονων ψηφιακών μέσων στη διδασκαλία, προσδίδει μεγαλύτερο βαθμό συνεργατικότητας,

προσωπικό ρυθμό μάθησης, ελευθερία στον τρόπο εργασίας αλλά και διαφορετικούς ρόλους στους μαθητές, ανάλογα με τις επιθυμίες και τις δεξιότητές τους. Αν αξιοποιηθούν αυτά τα μέσα από τα σχολεία, ίσως θα μπορέσουν να στηρίξουν τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και την εκπαίδευση για όλους τους μαθητές, σε μια τάξη, ανεξαιρέτως των δυνατοτήτων τους, νοητικών και σωματικών. Ίσως τότε να μην χρειάζονται ειδικά σχολεία και η κοινωνία να εκπαιδεύεται στην συμπόρευση με τη διαφορετικότητα.

Δημιουργικό διαδίκτυο είναι τα μαθητικά κανάλια στο YouTube, τα blogs και τα ψηφιακά περιοδικά, με θέματα μουσικής, θεάτρου, ζωγραφικής, πληροφορικής, επιστημών και σχολικής ζωής. Οι δημιουργίες αυτές, μετατρέπουν τους μαθητές από αναγνώστες περιεχομένου σε συγγραφείς, οπότε δίνουν ανταμοιβή, τη χαρά του αποτελέσματος, είτε ατομικής, είτε ομαδικής προσπάθειας. Και όχι μόνον αυτό. Μπορεί να φανούν χρήσιμες στην ανταλλαγή εμπειριών, αλλά και την ανάδειξη ταλέντων που θα ήταν δύσκολο να φανούν με άλλον τρόπο. Συχνά, μπορούν να αποτελέσουν εθελοντικές, ατομικές ή συλλογικές δημιουργίες στο πλαίσιο ενός διαγωνισμού ή μιας εκστρατείας για την εκπόνηση ενός έργου, το οποίο θα προσπελαστεί από ευρύ κοινό, ή θα το ωφελήσει. Παράδειγμα οι εκστρατείες του Saferinternet.gr και οι διαγωνισμοί doodle for google.

Καλό διαδίκτυο είναι η συμμετοχή σε blogs που προάγουν αξίες και κριτική σκέψη, η χρήση σελίδων ασύγχρονης και σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, σελίδων για εκμάθηση ξένων γλωσσών, για ανταλλαγές μαθητών από όλον τον κόσμο. Σελίδων για τη δημιουργία και συμμετοχή ομάδων ενδιαφερόντων των νέων, όπως Yasi, Youth in action και συμμετοχή στη Βουλή των Εφήβων και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Νέων. Έγκυρων σελίδων ψηφισμάτων πολιτών για κάποιο κοινωνικό φαινόμενο, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του ενεργού πολίτη. Επιπλέον οι σελίδες αυτές καταργούν τοπικά ή εθνικά σύνορα και δίνουν ίσες ευκαιρίες για ενημέρωση, μάθηση και συμμετοχή, σε όλους τους μαθητές, ακόμη και στο πιο απομακρυσμένο σημείο.

Δημιουργικό διαδίκτυο είναι οι διαδικτυακές κοινότητες μάθησης στο σχολείο, με την αξιοποίηση των εργαλείων Web 2.0, μέσω των καινοτόμων προγραμμάτων, των μαθημάτων Πληροφορικής και των Projects, με δυνατότητα εφαρμογής και στα άλλα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος.

Καλό διαδίκτυο είναι οι διαδικτυακές γραμμές βοήθειας για παιδιά και εφήβους, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα της επικοινωνίας, άμεσα, σε ασφαλές και

εμπιστευτικό περιβάλλον, είτε για ενημέρωση, είτε για βοήθεια. Οι μαθητές έρχονται έτσι σε επαφή από πολύ νωρίς με δομές προστασίας του πολίτη.

Καλό και δημιουργικό διαδίκτυο, είναι επίσης η δυνατότητα live streaming μέσω της οποίας παρακολουθείς τη στιγμή που γίνονται, γεγονότα στα οποία δεν μπορείς να παρευρεθείς. Η δυνατότητα αυτή αξιοποιείται σε πολλά σχολεία, με τη συμμετοχή ή παρακολούθηση, εθνικών αλλά και πανευρωπαϊκών εκδηλώσεων.

Με λίγα λόγια καλό και δημιουργικό διαδίκτυο είναι αυτό που ανοίγει το μυαλό των μαθητών και διαμορφώνει έναν κώδικα επικοινωνίας που να είναι σωστός και που αναδεικνύει τη δημιουργική προσπάθεια και την κριτική σκέψη.

Το καλό και δημιουργικό διαδίκτυο είναι ζήτημα μάθησης και καλλιέργειας, με την εκπαίδευση να είναι το κατεξοχήν πεδίο όπου η επίσημη πολιτεία μπορεί να παρέμβει, χωρίς ωστόσο, το ζήτημα να αφορά αποκλειστικά τη σχολική κοινότητα.

Το διαδίκτυο μπορεί. Στη σημερινή εποχή της κρίσης, το καλό διαδίκτυο, θα είναι αυτό που προάγει τη δημοκρατία, την κοινωνία που ενδιαφέρεται, την αλληλεγγύη και μειώνει τις κοινωνικές ανισότητες.

Στο χέρι μας είναι να το αξιοποιήσουμε.

Στην κατεύθυνση αυτή είναι το βίντεο της ομάδας μας με τίτλο «Μια φορά και ένα ...διαδίκτυο» στο πλαίσιο της δράσης του Saferinternet.gr για την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2014. Το βίντεο είναι αναρτημένο στο επίσημο κανάλι της δράσης αυτής στο Youtube(<http://www.youtube.com/user/SID14GRMyLifeOnline>). Για την παραγωγή του έχουν χρησιμοποιηθεί στο σχολείο πολλά σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία όπως, laptop, ipad, κινητό, βιντεοκάμερα, ενώ για το σενάριο τα κλασικά παραμύθια. Ο λόγος χρήσης των παραμυθιών εκτός από το ότι μειώνουν το ψηφιακό χάσμα στην εκπαίδευση του διαδικτύου, είναι ότι έχουν ευτυχισμένο τέλος. Το καλό διαδίκτυο με τον ιντερνετο-ιππότη(Inter-Knight) είναι αυτό το ευτυχισμένο τέλος.

Νικόλαος Ντέρτσος, μαθητής Γ' Λυκείου, μέλος της ομάδας Αγωγής Υγείας του 5^{ου} Λυκείου Λάρισας, για τη θυματοποίηση στο σχολείο και το διαδίκτυο

Αρχοντία Γιαννακάκη, εκπαιδευτικός Πληροφορικής συντονίστρια της ομάδας

